Seat No.	

SB - 2

Total No. of Pages : 2

B. Ed. (Part-II) Semester-III Examination 2024

Subjects: Pedagogy of School Subject Part-II ENGLISH (Paper : (6b)-I

Subject Code: 77949

Day and Date : Wednesday, 16-10-2024 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Q.1 Choose correct alternative in the following **(05)**

i) The full form of CCE is .....

a) Correct Comprehensive Evaluation

b) Continuous & Comprehensive Evaluation

c) Comprehensive & Continuous Evaluation

d) None

ii) Radio is a ..... type of teaching aid

a) Audio b) Visual

c) Audio Visual d) Flectronic

iii) Visit to a historical Place is ..... type of learning Experience

a) Non Verbal b) Verbal

c) Indirect d) Direct

iv) ..... and ..... should go together,

a) Diagnostic Test. Remedial Teaching

b) summative Test & Diagnostic Test

C) Group discussion, Panel Discussion

d) Oral test, Written test

[1]

Scanned with OKEN Scanner

v) ..... is the Mirror of Teaching

a) Unit plan b) curriculum

c) Textbook d) Syllabus

Q. 2) Answer any Two of the following in 250 words **(10)**

a) Draw the Structure of English Language

b) Explain the Components of Content Analysis

C) What are the Qualities & Qualification of an English language Teacher?

Q.3 Describe the types of Learning Experience **(10)**

Q.4 How will you evaluate the performance of std.7students using continuous & comprehensive Evaluation? (Answer in 800 words) **(10)**

OR

Explain the Major differenees between a Conventional Lesson Plan & Constructivist lesson Plan **(10)**

❐❐❐

9812333

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SB - 3

Total No. of Pages : 2

B.Ed. (Part-II)
Semester-III Exmination, 2024
Pedagogy of School Subject-Marathi (Part-II)
Sub. Code: 77947

Day and Date : Wednesday, 16-10-2024 **Total Marks : 35**
Time : 10-.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions:

१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

34148

प्र. १ रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडा. (०५)

१. 'शिक्षणाची ध्येये साध्य करण्यासाठी शाळेने उपयोगात आणलेला सर्व अनुभवांचा अभ्यासक्रमात समावेश होतो' अभ्यासक्रमाची ही व्याख्या ..... यांनी केली आहे.

अ) मुदारीयार आयोग ब) कॅसवेल

क) मन्रो ड) बाल्टर

२. पाठ्यक्रमातील उद्दिष्टये प्राप्त करण्यासाठी तज्ञांची विशिष्ट प्रक्रियेनुसार तयार केलेले लिखित साधन म्हणजे ..... होय.

अ) अभ्यासक्रम ब) पाठ्यक्रम

क) पाठ्यपुस्तक ड) हस्तपुस्तिका

३. शैक्षणिक अनुभूतींचे वर्गीकरण ..... गटात केले जाते.

अ) एक ब) दोन

क) तीन ड) चार

Scanned with OKEN Scanner

४. ग्रामोफोन हे साधन..... आहे.

अ) श्राव्य　　ब) दृक-श्राव्य

क) स्पर्श　　ड) आंतरक्रियात्मक

५. घटकाची उपघटकात विभागणी केल्यानंतर प्रत्येक तासिकेत अभ्यासावयाच्या उपघटकाचे नियोजन करणे म्हणजे ..... होय.

अ) वार्षिक नियोजन　　ब) घटक नियोजन

क) पाठ्यनियोजन　　ड) आशय नियोजन

प्र.२ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (३ पैकी २)　　(१०)

१) आशय विश्लेषण करताना कोणकोणत्या सूचना लक्षात घ्याव्यात ते थोडक्यात लिहा.

२) मराठी विषयाच्या अध्यापनात हस्तपुस्तिकेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

३) पाठनियोजनाचे कोणतेही पाच फायदे स्पष्ट करा.

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा.　　(१०)

१) मराठी विषयाच्या शिक्षकाची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.४ खालील प्रश्नांची उत्तर सविस्तर लिहा.　　(१०)

१) दृक साधने कोण-कोणती आहेत ते सांगून, या साधनांचा वापर मराठी विषयाच्या अध्यापनात कसा उपयुक्त ठरेल यावर चर्चा करा.

किंवा

मराठी विषयाचे अध्यापन करीत असताना येणाऱ्या समस्या कोणत्या आहेत ते सांगून त्यावर तुम्ही काय उपाययोजना कराल ते सविस्तर स्पष्ट करा.

❐❐❐

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SB - 6

Total No. of Pages : 3

B.Ed. (Part-II)
Semester-III Examination, 2024
Pedagogy of School Subject-I (Paper-6B-I)
Science - Part-III
Sub. Code: 77951

Day and Date : Wednesday, 16-10-2024 **Total Marks : 35**
Time : 10-.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions:

1) All questions are compulsory
2) Figures to the right indicate full marks
3) Candidate who intend to write their answers in marathi are advised-to read the original question in english

Q.1 Choose the correct alternative and Rewrite. **(05)**

1. In stomach .....exists

   जठरामध्ये ..... असते.

   a) citric acid — सायट्रिक आम्ल

   b) Hydrochloric acid — हायड्रोक्लोरिक आम्ल

   c) Lactic Acid — लॅक्टिक आम्ल

   d) Sulphuric Acid — सल्फ्युरिक आम्ल

2) Legumes increase in size after soaking in water this is due to.....

   कडधान्ये पाण्यात भिजत ठेवल्यास फुगतात ही ..... प्रक्रिया आहे.

   a) Osmosis — परासरण

   b) photosynthesis — प्रकाश संश्लेषण

   c) pollution — प्रदूषण

   d) Evaporation — बाष्पीभवन

Scanned with OKEN Scanner

3) Tricuscade is present at ..... side of the heart.

a) Right — उजव्या

b) Left — डाव्या

c) middle — मध्य

d) Back — मागील

4) ..... is the reliable property of magnetism.

..... हा चुंबकत्वाचा खरा गुणधर्म आहे.

a) Attraction — आकर्षण

b) friction — घर्षण

c) Repulsion — प्रतिकर्षण

d) Reduction — क्षपण

5) Programmed learning is a type of .....

a) method — पद्धती

b) model — प्रतिमान

c) Jigsaw-technique — जिगसॉ तंत्र

d) Skill — कौशल्य

Q.2 write answers of following questions in 250 words each (any two)

खालील प्रश्नांची २५० शब्दांत उत्तरे लिहा (३ पैकी २) **(10)**

1) What activities can be undertaken by science club?

विज्ञान मंडळामार्फत कोणकोणते उपक्रम राबविता येतील?

2) Illustrate the process of content analysis.

आशय विश्लेषणाची प्रक्रिया सोदाहरण स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

3) Importance of teacher's handbook

शिक्षक हस्तपुस्तिकेचे महत्त्व

Q.3 What is meant by unit test? while preparing a unit test, which things are taken into consideration? **(10)**

घटक चाचणी म्हणजे काय? घटक चाचणी तयार करताना कोणकोणत्या गोष्टींचा विचार केला पाहिजे ते स्पष्ट करा.

Q.4 Explain how teachers can attain professional growth. **(10)**

विज्ञान शिक्षकाने व्यावसायिक विकास कसा करावा ते स्पष्ट करा.

OR : किंवा

Explain the principles of curriculum construction.

अभ्यासक्रम रचनेची तत्त्वे स्पष्ट करा.

❑❑❑

61143

Scanned with OKEN Scanner

SB-7

Seat No. ....

Total No. of Pages : 4

Oct.-Nov. 2024 Examination

B.Ed. Part II Semester III (Mathematics Methodology Part II)

Pedagogy of School Subject (Paper-6b-II)

Subject Code: 77953

Day and Date : Thursday, 17-10-2024 **Total Marks : 35**

Time : 10:30 am to 12:00 pm

Instructions:

1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.
4) Answer the question number 3 and 4 in 800 words.

Q. 1 Choose correct alternative and complete the following sentences (5)

1) For the evaluation of the textbook ..... prepared the mark sheet.

a) C. P. Heel
b) Crow and Crow
c) George Hunter
d) R. S. Dave

2) The ..... test is used to study individuals strengths and weaknesses in the study subjects.

a) Standardized test
b) Diagnostic test
c) Aptitude test
d) Collective testing

3) Who is the handbook useful for?

a) For teachers
b) For students
c) For principles
d) For the head of the

Scanned with OKEN Scanner

4) In which branch of mathematics letters are used instead of numbers?

a) Arithmetic b) Geometry

c) Algebra d) Statistics

5) Which of the following activities would be useful for the professional development of Mathematics teacher?

a) Seminar b) Workshop

c) Project d) All of the above

Q. 2 Answer the following questions in 250 words (any two) **(10)**

1) What type of competencies have to Mathematics teacher?

2) What work will be done by 'Mathematics Club'?

3) Explain the principles of curriculum construction.

Q.3 What are the criteria for good text book? Examine Critically any one text book that you have studied? **(10)**

Q. 4 As a teacher, which components will you think for the preparation of unit test? **(10)**

OR

Q.4 Explain the content analysis, suggest the teaching strategies, teaching aids and observation based questions for any content which you have studied. **(10)**

◆◆◆

Scanned with OKEN Scanner

मराठी रुपांतर

सूचना :

१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

४) प्रश्न क्र.३ व ४ ची उत्तरे ८०० शब्दात लिहावीत.

प्रश्न १) खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा. **(५)**

१) पाठ्यपुस्तकाच्या मूल्यमापनासाठी ..... यांनी गुणपत्रक तयार केले.

अ) सी पी हील
ब) क्रो आणि क्रो
क) जॉर्ज हंटर
ड) आर एस दवे

२) एखाद्या अभ्यास विषयातील बलस्थाने व उणिवांचा अभ्यास करण्यासाठी ..... चाचणीचा उपयोग करतात.

अ) प्रमाणित चाचणी
ब) नैदानिक चाचणी
क) अभियोग्यता चाचणी
ड) सामूहिक चाचणी

३) हस्तपुस्तिका कोणासाठी उपयुक्त असते?

अ) शिक्षकांसाठी
ब) विदयार्थ्यांसाठी
क) मुख्याध्यापकांसाठी
ड) संस्थाप्रमुखासाठी

3784 14

Scanned with OKEN Scanner

४) गणिताच्या कोणत्या शाखेत अंकाऐवजी अक्षरांचा वापर केला जातो?

अ) अंकगणित ब) भूमिती

क) बीजगणित ड) संख्याशास्त्र

५) गणित शिक्षकांच्या व्यावसायिक विकासासाठी खालीलपैकी कोणता उपक्रम उपयुक्त ठरेल?

अ) सेमिनार ब) कार्यशाळा

क) प्रकल्प ड) वरील सर्व

प्रश्न २ खालील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दामध्ये लिहा. **(१०)**

१) गणित शिक्षकांना कोणत्या क्षमता असाव्यात?

२) गणित मंडळाकडून कोणते कार्य करता येइल ?

३) अभ्यासक्रम रचनेची तत्वे स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष कोणते? तुम्ही अभ्यासलेल्या कोणत्याही एका पाठ्यपुस्तकाचे चिकित्सक परीक्षण करा. **(१०)**

प्रश्न ४ घटक चाचणी तयार करताना शिक्षक म्हणून तुम्ही कोणत्या गोष्टी विचारात घ्याल. **(१०)**

किंवा

तुम्ही अभ्यासलेल्या कोणत्याही एका आशयासाठी आशय विश्लेषण, अध्यापन तंत्रे, शैक्षणिक साधने आणि निरीक्षण आधारित प्रश्न स्पष्ट करा. **(१०)**

♦♦♦♦

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SB - 8

Total No. of Pages : 3

B.Ed.(CBCS) Part-II -Semester -III Examination, - 2024
Pedagogy of School Subject: History
Subject Code: 77954

Day and Date : Thursday, 17-10-2024 **Total Marks : 35**
Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.

Q.1) Match 'A' with 'B' **(05)**

Group A	Group B
1. René Descartes	A. Das Kapital
2. Karl Marx	B. The father of the Green Revolution
3. Lal Bahadur Shastri	C. Discovered the printing press
4. Dr. M. S. Swaminathan	D. Discourse on the method
5. Johannes Gutenberg	E. The Secret of World History
	F. Jai Jawan Jai Kisan

Q.2) Answers the following questions in 250 words. (any two) **[10]**

1. Write the advantages of Diagnostic Test and Remedial Teaching.
2. Briefly explain the concept of content-cum methodology.
3. Explain the which factors to be considered in annual planning.

Scanned with OKEN Scanner

Q.3) Answers the following questions in 800 words **[10]**

Write the qualities of a history teacher.

Q.4) Answers the following questions in 800 words **[10]**

Analyze critically any one History textbook.

- OR -

Suggest various activities for professional development of history teacher.

❐❐❐

11841 9

Scanned with OKEN Scanner

मराठी भाषांतर

सूचना :

१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

३) जे विद्यार्थी मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिता त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका वाचावी.

.....

प्र.१) जोडया लावा. (०५)

अ गट	ब गट
१.रेने देकार्त	अ. दास कॅपिटल
२. कार्ल मार्क्स	ब. हरितक्रांतीचे जनक
३. लालबहादूर शास्त्री	क. छपाई यंत्राचा शोधन
४. डॉ. एम. एस. स्वामीनाथन	ड. डिस्कोर्स ऑन द मेथड
५. जोहान्स गुटेनबर्ग	इ. द सिक्रेट ऑफ वर्ल्ड हिस्टरी
	फ. जय जवान जय किसान

प्र.२) खालील प्रश्नांची २५० शब्दांमध्ये उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

१. नैदानिक चाचणी व उपचारात्मक अध्यापनाचे फायदे लिहा.

२. आशययुक्त अध्यापन पद्धती संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.

३. वार्षिक नियोजन करताना कोण-कोणत्या बाबी विचारात घेता ते स्पष्ट करा.

प्र.३) खालील प्रश्नांचे ८०० शब्दात उत्तर लिहा. (१०)

इतिहास शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.४) खालील प्रश्नांचे ८०० शब्दात उत्तर लिहा. (१०)

इतिहासाच्या कोणत्याही एका पाठ्यपुस्तकाचे चिकित्सक विश्लेषण करा.

- किंवा -

इतिहास शिक्षकाच्या व्यावसायिक अभिवृद्धीसाठी विविध उपक्रम सूचवा.

❑❑❑

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SB - 10

Total No. of Pages : 4

B.Ed Part-II Sem-III Examination, 2024
Course 6b-II Pedagogy of School
(Paper - subject Geography part -II)
Subject Code :77955

Day and Date : Thursday, 17-10-2024 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions:

1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate Full Marks.
3) Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read the original questions in English.

75849

Q.1) A: choose the correct alternatives. (5)

i) GIS stands for .....

a) Geographical Instant system

b) Geographical Information system.

c) Geographical Input system

d) Geographical Island system

ii) ..... is the founder of project method.

a) Harbartson b) John Dewey

c) Makinder d) Kilpatrik

iii) ..... is the step after the annual planning...

a) Lesson planning b) Unit planning.

c) Educational planning d) None of this

Scanned with OKEN Scanner

iv) ..... is the founder of Advanced organiser Model.

a) Jerom Bruner b) David Asubel

c) Richard suchman d) Hilda Taba

v) which qualities should have Geography teacher?

a) Must have knowledge of teaching method

b) should be a research attitude

c) Entreprenuerial

d) All of the above

Q.2) Write answer in 250 words (any 2 out of 3) **(10)**

a) What is the need of Geography room.

b) Define basic element of concept cattainment model.

c) Explain the importance of year planning.

Q.3) Write words answer the following question in 800 words. **(10)**

Mention the various methods of Teaching Geography. Explain the project method.

Q.4) Write the answer following question in 800 words. **(10)**

Explain Teacher the essential qualities of Geography

- OR -

Explain the meaning, nature and importance of G.p.s. system.

❑❑❑

7584/04

Scanned with OKEN Scanner

मराठी भाषांतर

सूचना :

१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

३) ज्या विद्यार्थ्यांना मराठीतून उत्तरे लिहावयाची आहेत त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका वाचावी.

.....

प्र.१) अ: योग्य पर्याय निवडा (५)

१) G.I.S. (जी.आय.एस.) लाँगफॉर्म .....

अ) जिऑग्राफिकल इन्स्टंट सिस्टिम

ब) जिऑग्राफिकल इनफॉरमेशन सिस्टिम

क) जिऑग्राफिकल इनपूट सिस्टिम

ड) जिऑग्राफिकल आयलँड सिस्टिम

२) ..... हा प्रकल्प पद्धतीचा मार्गदर्शक तत्ववेता आहे.

अ) हर्बार्टसन ब) जॉन डयुई

क) मॅकिन्डर ड) किलपॅट्रिक

३) ..... ही वार्षिक नियोजनानंतरची पायरी आहे.

अ) पाठ नियोजन ब) घटक नियोजन

क) शैक्षणिक नियोजन ड) यापैकी नाही

४) ..... हा अगत संघटक प्रतिमानाचा उद्‌गाता आहे.

अ) जेरोम बुनर ब) डेव्हिड असुबेल

क) रिचर्ड सचमन ड) हिलडा-टाबा

758494

Scanned with OKEN Scanner

५) भूगोल शिक्षकाच्या अंगी कोणते गुण असावेत?

अ) अध्यापन पद्धतीचे ज्ञान असावे.

ब) संशोधन दृष्टी असावी.

क) उपक्रमशील असावा

ड) वरील सर्व

प्र.२) खालील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

अ) भूगोल वर्गाची आवश्यकता का आहे?

ब) संकल्पना प्राप्ती प्रतिमानाचे घटक स्पष्ट करा.

क) वार्षिक नियोजनाचे महत्त्व सांगा.

प्र. ३) खाली दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर ८०० शब्दात लिहा. (१०)

भूगोल विषयातील अध्यापन पद्धती सांगून प्रकल्प पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.४) खाली दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर ८०० शब्दात लिहा. (१०)

भूगोल शिक्षकाची आवश्यक गुण वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

– किंवा –

जी.पी.एस. प्रणालीचा अर्थ, स्वरुप व महत्त्व स्पष्ट करा.

❐❐❐

758494

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SB - 10

Total No. of Pages : 4

B.Ed Part-II Sem-III Examination, 2024
Course 6b-II Pedagogy of School
(Paper - subject Geography part -II)
Subject Code :77955

Day and Date : Thursday, 17-10-2024 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions:

1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate Full Marks.
3) Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read the original questions in English.

75849A

Q.1) A: choose the correct alternatives. (5)

i) GIS stands for .....

a) Geographical Instant system

b) Geographical Information system.

c) Geographical Input system

d) Geographical Island system

ii) ..... is the founder of project method.

a) Harbartson b) John Dewey

c) Makinder d) Kilpatrik

iii) ..... is the step after the annual planning...

a) Lesson planning b) Unit planning.

c) Educational planning d) None of this

Scanned with OKEN Scanner

iv) ..... is the founder of Advanced organiser Model.

a) Jerom Bruner b) David Asubel

c) Richard suchman d) Hilda Taba

v) which qualities should have Geography teacher?

a) Must have knowledge of teaching method

b) should be a research attitude

c) Entreprenuerial

d) All of the above

Q.2) Write answer in 250 words (any 2 out of 3) **(10)**

a) What is the need of Geography room.

b) Define basic element of concept cattainment model.

c) Explain the importance of year planning.

Q.3) Write words answer the following question in 800 words. **(10)**

Mention the various methods of Teaching Geography. Explain the project method.

Q.4) Write the answer following question in 800 words. **(10)**

Explain Teacher the essential qualities of Geography

- OR -

Explain the meaning, nature and importance of G.p.s. system.

❑❑❑

75849

Scanned with OKEN Scanner

मराठी भाषांतर

सूचना :

१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

३) ज्या विद्यार्थ्यांना मराठीतून उत्तरे लिहावयाची आहेत त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका वाचावी.

.....

प्र.१) अ: योग्य पर्याय निवडा (५)

१) G.I.S. (जी.आय.एस.) लाँगफॉर्म .....

अ) जिऑग्राफिकल इन्स्टंट सिस्टिम

ब) जिऑग्राफिकल इनफॉरमेशन सिस्टिम

क) जिऑग्राफिकल इनपूट सिस्टिम

ड) जिऑग्राफिकल आयलँड सिस्टिम

२) ..... हा प्रकल्प पद्धतीचा मार्गदर्शक तत्ववेता आहे.

अ) हर्बार्टसन ब) जॉन डयुई

क) मॅकिन्डर ड) किलपॅट्रिक

३) ..... ही वार्षिक नियोजनानंतरची पायरी आहे.

अ) पाठ नियोजन ब) घटक नियोजन

क) शैक्षणिक नियोजन ड) यापैकी नाही

४) ..... हा अगत संघटक प्रतिमानाचा उद्‌गाता आहे.

अ) जेरोम बुनर ब) डेव्हिड असुबेल

क) रिचर्ड सचमन ड) हिलडा-टाबा

75894

Scanned with OKEN Scanner

५) भूगोल शिक्षकाच्या अंगी कोणते गुण असावेत?

अ) अध्यापन पद्धतीचे ज्ञान असावे.

ब) संशोधन दृष्टी असावी.

क) उपक्रमशील असावा

ड) वरील सर्व

प्र.२) खालील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

अ) भूगोल वर्गाची आवश्यकता का आहे?

ब) संकल्पना प्राप्ती प्रतिमानाचे घटक स्पष्ट करा.

क) वार्षिक नियोजनाचे महत्त्व सांगा.

प्र. ३) खाली दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर ८०० शब्दात लिहा. (१०)

भूगोल विषयातील अध्यापन पद्धती सांगून प्रकल्प पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.४) खाली दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर ८०० शब्दात लिहा. (१०)

भूगोल शिक्षकाची आवश्यक गुण वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

– किंवा –

जी.पी.एस. प्रणालीचा अर्थ, स्वरुप व महत्त्व स्पष्ट करा.

❑❑❑

75494

Scanned with OKEN Scanner